

היכל

מאסף תורני
לעמל התורה ועיון ההלכה

בענייני שבת ומועדים

קהילת
הדר נוף
בני
ירושלים
תורה

היכלא

מאסף תורני היכלא

ת.ד. 43263 ירושלים
מיקוד: 9143102

דואר אלקטרוני:
Kovetz@BneiTorah.org

המו"ל: היכלא ירושלים
העורך: הרב יעקב י. מקלב

כל הזכויות שמורות
למערכת היכלא
אין להעתיק או לצלם
מפרסומי המאסף
ללא רשות בכתב מהמו"ל

PRINTED IN ISRAEL

כריכה ושערים: צ. סלמון

להשיג: 'קהילת בני תורה'
רח' אגסי 5 הר נוף - ירושלים
וכן: ברח' חברון 22 דירה 5
בני ברק

חידושי תורה, הערות והארות,
ותגובות יתקבלו בברכה.

המערכת תפרסם החידושים
בהתאם לשיקול דעתה. נא
לשלוח את החומר מוקדם ע"ג
מדי דיגיטלית

קהילת
בני
הנוף
ירושלים
תורה

● בעזרת השי"ת אנו מתכבדים להגיש לקהל קוראינו את גליון היכלא ז' בעניני שבת ומועדים, היוצא לקראת חגי ומועדי תשרי תשע"ח ומצטרף לגליונות היוצאים תמידים כסדרן בעז"ה. בגליון זה זכינו להרבה חידושי תורה ממרנן שליט"א כאשר תחזה עין הקורא מישרים.

● אנו שבים וקוראים לשוחרי התורה די בכל אתר ואתר לשלוח משופרי שופרא דילהון, לזכות את הרבים בדברי תורתם. אורך המאמרים, הוגבל לכדי שמונה אלף תוים (כולל רווחים), וכל המקצר ומברר דבריו יפה הרי זה משובה. לא נוכל להדפיס מאמרים ארוכים יותר.

● יתקבלו בברכה גם הערות קצרות בענינים שונים לכל מילי מעלייתא דאידי דזוטרי מירכסי. גם אלו יעברו תחת שבט ועדת הרבנים המבקרים שליט"א, ויודפסו רק הערות שיעמדו בכור המבחן. הדברים אמורים גם לגבי מכתבי הערות על דברי הרבנים שליט"א שבגליונות קודמים.

המערכת

תבנית ההיכל

היכל המלך

רבי שמחה קפלר זצוק"ל / רב ואב"ד קרית 190

ג. גלוח בחול המועד.....

האם בגלוח יש משום מלאכה * גלוח הראש * מי שגילח ערב הרגל אם מותר לו להתגלח במועד * גילוח בעיו"ט האחרון.

רבי פינחס שרייבר זצוק"ל / גאב"ד אשדוד

ט. יסודי מלאכות שבת.....

יסוד מלאכת מעמר * גדר מלאכת חורש * מלאכת דש בגידולי קרקע ובבעלי חיים * מלאכת קוצר בבעלי חיים.

רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצוק"ל / ראש ישיבת קרית מלך

כא. בסוגיא דקלוטה כמי שהונחה.....

רבי אליעזר גינזבורג זצוק"ל / משגיח ישיבת פוניבז'

כח. מעלות התפלה בישיבה [מכתב].....

☆ ☆ ☆

רבי ירחמיאל גרשון אדלשטיין שליט"א / ראש ישיבת פוניבז'

כט. שבת קודש.....

רבי ברוך ויפבקר שליט"א / ראש ישיבת בית מתתיהו

לז. ישמע אל נאקת העם ויענם.....

רבי אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א / ראש ישיבת מאור התלמוד

מט. גזירת תיקון כלי שיר בשבת ויו"ט.....

רבי שלום יוסף גלבר שליט"א / מח"ס נתיבות שלום וארחות שבת

נד. בעניני עירובין.....

☆

רבי ישראל אדלשטיין שליט"א / ר"מ בישיבת בית מדרש עליון

סח. בדין שביתת בהמתו ומחמר.....

רבי ניסן גולדברג שליט"א / ר"מ בישיבת אור ישראל

כבוד ושמחה ביו"ט ושבת.....עד

רבי ישראל צבי דזימטרובסקי שליט"א / מז"ס מחנה ישראל

תחום שבת של שכונת הר נוף ואם גדר ההפרדה סביב ירושלים דינה כחומה.....עח

רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א / רב ביהכ"ס 'דברי שיר', בני ברק

כתיבת קויטל בשבת במקום פיקוח נפש.....פט

רבי ישראל דנדרוביץ שליט"א / ראש בית המדרש 'באר האבות', ערד

אותן שלש מאות להיכן הלכו.....צג

רבי אברהם צבי הכהן שליט"א / רב "קהל חסידים" שיכון ה' בני ברק

מחאה בגוי שרוצה לעשות מלאכה.....קא

רבי אברהם נפתלי ויג שליט"א / ראש כולל תורה אור ורב 'מנין אברכים' בית וגן

כמי שאסר הרופא עליו לתקוע בשופר או לעשות מצוה ועשאה.....קיא

רבי דוד לוי שליט"א / ר"מ בישיבת פוניב'ז

בענין שני ימי ראש חודש.....קיד

רבי משה פטרובר שליט"א / ראש כולל 'אמרי ישר' ורב קהילת 'שערי דעת'

דין אמירה לנכרי בפס"ר ובגרום מלאכה.....קייז

רבי דוד שרייבר שליט"א / מז"ס דיני מגדים

דברים האסורים במועד וגדר צורך המועד.....קכ

☆ ☆ ☆

היכל השבת

הרב שלום יוסף גלבר והרב יצחק מרדכי הכהן רובין / מחברי 99 ארחות שבת

- השימוש במגבונים לחים בשבת..... קלא
- ניקוי תינוקות עם תרסיס שיש בו מי סבון בעזרת ממחטות לחות..... קלד
- השימוש בסוגי ספוג שונים לרחיצת כלים בשבת..... קלז
- איסור סחיטה בשיער * סחיטה בספוגים העשויים מחומרים סינטטיים *
 השימוש במיני ספוגים שהחללים שבתוכם ניכרים ביותר * שימוש בשקית
 ניילון לצורך שטיפת כלים בשבת * טלטול ספוגית רטובה.

היכל הדעת

מורינו הרב יצחק מרדכי הכהן רובין שליט"א

- אמירה לנכרי להפעיל גנרטור של בית כנסת שהפסיק לפעול בשבת..... קמ
- הפעלת גנרטור בשבת * אמירה לנכרי במקום מצוה * אמירה לנכרי במקום
 מצוה דרבים * אמירה לנכרי במקום תלמוד תורה דרבים * הכל חולים אצל
 הצינה והחום * אמירה לנכרי לעשות את המלאכה בשינוי * שבת 'שבע
 ברכות' וכדומה שאדם בהול על ממונו * היזקא דרבים.
- נטילת תרופות ריטלין וכדומה בשבת..... קמו
- היתר ליטול תרופות לחולה שאין בו סכנה * תרופה שצריך ליטלה מספר
 ימים רצופים * אדם בריא הלוקח תרופה או ויטמינים על מנת להתחזק *
 הגדרת מצבם של הנצרכים לריטלין * צורך מצוה * כבוד הבריות * הבדל בין
 קטן לגדול בנטילת תרופות אלו * הכנסת התרופה מערב שבת לתוך אוכל *
 פעמים שנטילת התרופות ברצף מייצבות את מצבו.
- קפה נמס שמעורב בו מעט קפה קלוי שלא התבשל..... קנד
- אין בישול אחר בישול * בישול אחר אפיה בכלי שני * בישול אחר אפיה בכלי
 שלישי * חשש נוסף שיש בקפה קלוי שאינו מבושל * מיעוט הקפה לא
 מתבטל ברוב הקפה המבושל * דעת הצ"ח בענין ביטול ברוב לגבי מלאכת
 הוצאה * נידון כמות מועטת של לח שהצטנן המעורב עם דבר יבש * כמות
 הקפה שאינו מבושל אינה בטלה בששים * טעמים המעורבים בתוך הקפה *
 תחליפי סוכר.

קנט.....טלטול מכונית בשבת ודין מי ששכח דברים נחוצים בתוך המכונית
 טלטול מכונית בשבת * האם טלטול מכונית על ידי כמה אנשים חשיב טלטול
 בשינוי * איסור טירחה בשבת * שכח חפצים נחוצים במכונית הוצאתם על ידי
 נכרי * מוקצה בחפצים שהיו מונחים במכונית מערב שבת.

קסב.....חיבור מגנט לדלת מקרר בשבת.
 בונה בשבת * חיבור שאינו בניין * תליית תמונה או שעון על קיר * הדבקת
 מודעה על לוח מודעות * הצמדת מגנט למקרר * חשש מוקצה במגנט משום
 שטרי הדיוטות * מכסה קופת צדקה המחובר על ידי מגנט * איסור כיסוי
 קרקעות * מכסה קופת צדקה האם יש בו משום מוקצה.

קסה.....השימוש במשחק לילדים שכותבים ומציירים על ידי כדורי מתכת זעירים
 כתיבה על ידי חיבור חלקי אות זה לזה * חיבור נקודות זעירות זה לזה * חלקי
 אות שמונחים אחד ליד השני מבלי שום חיבור * כתב שנעשה על ידי נקודות
 שאין ביניהן חיבור * כתב שאינו מתקיים.

קסז.....נכרי החותך מפות לשולחנות בשבת.
 מלאכת קורע * מלאכת מחתך * איסור הנאה ממלאכת נכרי בשבת באופן
 שיכל הנכרי לעשותה מערב שבת * האם חיתוך המפה מהגליל חשיבא הנאה
 גמורה * מוקצה.

מכתבים בעניני שבת

קעב.....ניתוח לתסביב האשך בשבת
 [ותשובות הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א]

קעז.....שימוש במכשיר ניטור קצב לב למושתלי קוצב-לב
קעח.....פתיחת וסגירת מחיצה אקוסטית בשבת
קפא.....בעניין ביקוע שלג שעל גבי מדרגות מפני חשש החלקה
קפב.....עד היכן חובת ההשתדלות לשלם ולהמנע ממלאכה במצבי פיקוח נפש

☆

קצו.....דיני יחוד המצויים בשמירה על קטנים
 אופנים שיש בהם איסור יחוד * שמירה המצילה מאיסור יחוד.

משא ומתן והערות בעניני יחוד

[ומכתבי הגאונים רבי משה שאול קליין שליט"א ורבי מנחם מנדל לובין שליט"א]
 יוצא ונכנס שנאמר בגמרא ובפוסקים * ממונה שאינו בא לקיצין * רוכלין
 ודיקלא * ישראל ונכרי שהיו בספינה * מצלמות * אשה שבעלה בעיר נעשית
 כשומרת * בגדר ליבו גס בה * בעלה בעיר * שאלה הלכה למעשה.

☆ ☆ ☆

היכל ההוראה

מורינו הרב יצחק מרדכי הכהן רובין שליט"א

- פתיחת פקקי פלסטיק הנמצאים בקופסאות שתיה מקרטון..... רטו
- בורר במסגרים [פילטרים]..... ריז
- בעל תוקע שיוצא דם בתקיעתו האם מותר לתקוע בראש השנה..... ריח
- איסור חובל * פ"ר דלא נחא ליה בתרי דרבנן * מקלקל בחבורה * מתוך
בהוצאת הדם.
- טלטול ספר שעל כריכתו הפנימית מודבק "דיסק"..... רכ
- הערה בעניין "נר אבוקה" להבדלה במוצאי שבת שחל ביו"ט..... רכב
- מחיקת השם ממסכי מחשב העשויים על ידי דיו אלקטרוני..... רכג
- מחיקת שם השם ממסכי מחשב רגילים * מחיקת שם השם ממסכי מחשב
עם דיו אלקטרוני * איסור מחיקת השם גם בדבר שאין עליו שם כתב *
סברות להתיר מחיקת השם ממחשב * לא תעשון כן בכלי של פרקים.
- נידונים בענייני קבורה..... רכז
- קבורת איש ליד אשה * הקמת קיר משופע לתוספת קברות.
- קריעת בגדים בראיית ערי ירושלים ומקום המקדש ללא רשות ההורים..... רכט
- חיוב קריעה ברואה את ירושלים ובית המקדש בחורבנם * חיוב הקריעה נוהג
בין באנשים ובין בנשים * להקנות את בגדיו לאחר ולחזור ולשאול אותם ממנו
כדי להפטר מקריעה * בן הסמוך על שולחן אביו ואשה * זוג משודכים שראו
את מקום המקדש.
- קיצור דיני יין שנגע בו גוי או מחלל שבת בפרהסיא..... רלג
- דין יין נסך וסתם יינם: יין שנתנסך לעבודה זרה * סתם יינם.
- מי אוסר את היין: נכרי העובד עבודה זרה * נכרי שאינו עובד עבודה זרה *
עובדים זרים המצויים בארץ ישראל * יהודי המחלל שבת בפרהסיא * יהודי
שאינו מאמין בדברי חז"ל * תינוק שנשבה * התועים שבזמננו.
- איזה יין נאסר: יין מבושל * יין מפוסטר * חומץ העשוי מיין * אבן יין וחומצה
טרטרית.
- איזה נגיעה אוסרת את היין: מגע הנכרי ביין עצמו * מזיגת יין * ניצוק * עירווי
יין לתוך כוס ששתה ממנה מחלל שבת * טלטול והזזת בקבוק יין כשהוא
סגור או פתוח * עוזרת בית * בישול מאכלים עם יין במטבחים ציבוריים.

הרב מאיר טרגר שליט"א / רב קהילות האברכים גבעת שאול ירושלים ומו"ץ בבית ההוראה
 בענין שאלה על הפרשת חלה בשבת רמג
 הרב חנוך אלבק שליט"א / רב בית הכנסת המרכזי רמת בית שמש ג' ומו"ץ בבית ההוראה
 בדיני כלי ראשון ונ"ט בר נ"ט בדבר חריף רמט

☆ ☆ ☆

היכלא דנהורא

הרב יצחק אלסטר
 בגדר עקירה במלאכת הוצאה והעברה ד"א ברה"ר רסה
 הרב דוד אריאב
 כללי ההכרעה למעשה בשאלות המצויות בהלכה רעא
 הרב אלימלך ברמן
 סידור הקרואים לתורה כשאין אנשים זרים להפסיק בין אחים רפב
 הרב שמואל ירוחם גולדשטיין
 בענין הכנות לשבת ומלאכות שעושים בערב שבת רפז
 הרב בנימין המונד
 אמירה לעכו"ם בערב שבת רצב
 הרב בנימין זאב הקר
 בענין תחומים בשבת רצד
 הרב אביעד ויץ
 עניינים בהלכות קידוש רצט
 הרב יעקב שמחה ויינר
 החי נושא את עצמו רשח
 הרב שמואל זמל
 בדין הלוואת שבת ומסתעף לקנין בשבת שיא
 הרב מרדכי יהודה ליב זק"ש
 בגדר דין מוסיפין מחול על הקודש שלג
 הרב יצחק טרגר
 מעלת ראש חודש ומנהגיו [ובענין ר"ח שחל בשבת] שמא
 הרב אברהם מנדל נדלר
 בענין הדלקת נרות שבת כנגד מספר ילדי הבית שסד

הרב אוריה נהרי	הרהורי דברים בענין חימום עוגת 'סופלה' בשבת	שסז
הרב משה סתיו	בגדר היתר דבר שאינו מתכוין	שעז
הרב אליהו פלדמן	בדין ברירת עצמות מדגים ביו"ט	שפא
הרב ראובן פרידמן	בדין קידוש ליל שבת	שפח
הרב שמואל פרידמן	ביסוד ההיתר דסחיטת כבשין לגופן ובדין סחיטה לאיבוד	שצד
הרב משה קומקם	עשייה באמצעות מכונה - במשנת החזו"א	ת
הרב פינחס קימל	בגדר התקנה דערוב תבשילין	תלב
הרב יוסף דב קליין	בעניין לחם משנה וזכר למן	תלז
הרב יהונתן קרמן	מלאכת קושר	תמ
הרב פנחס הכהן קצבורג	בענין אמירת 'נשמת' בשבת ובליל הסדר	תמז
הרב יעקב אוריאל קרייזלר	עשית שבות לצורך חולה שאין בו סכנה	תנד
הרב יואל רייבין	קידושא רבה	תנו
הרב אריה חיים שטראוס	'זכור את יום השבת לקדשו' - זכרהו על היין	תסב
הרב צבי בנימין שנקולבסקי	בענין הוצאה והעברה של עגלות ילדים ברה"ר בשבת	תסו
הרב ראובן שפירא	ביסוד דין קידוש של שבת	תע